

tista i slavista. Proučavanja predstavljena u ovoj nagrađenoj knjizi pružaju važan doprinos istraživanju staroslavenske i hrvatske *Biblije*. Glagoljski biblijski tekstovi *Makabejskih knjiga*, transliterirani latinicom i opremljeni kritičkim aparatom s inačicama, u ovome su izdanju dostupni za brojna i različita buduća istraživanja. Knjiga ima iznimnu važnost u rekonstrukciji hrvatskoglagoljske *Biblije* te u naše-

mu razumijevanju hrvatskih glagoljaša kao prevoditelja s latinskoga jezika tijekom srednjega vijeka. Nadalje, ona služi kao poticaj i polazište za daljnja istraživanja hrvatskokrkvenslavenskoga jezika, hrvatskoglagoljske književnosti i liturgijske baštine – te općenito za istraživanja srednjovjekovne hrvatske pisane kulture i književnosti.

Marinka ŠIMIĆ

ODRŽAN ZNANSTVENI SKUP U ŠIBENIKU O GLAGOLJIČNOJ I ĆIRILIČNOJ BAŠTINI

Međunarodni znanstveni skup *Glagoljična i ćirilična baština šibenskoga kraja*. Šibenik: Državni arhiv u Šibeniku, 22. veljače 2023.

U sklopu obilježavanja Dana hrvatske glagoljice i glagoljaštva 2023. Državni arhiv u Šibeniku organizirao je znanstveni skup posvećen istraživanju glagoljične i ćirilične baštine šibenskoga kraja. Skup je održan 22. veljače 2023. godine te je okupio stručnjake i znanstvenike iz područja povijesti, jezikoslovlja i kulture. Podršku skupu pružio je Programski odbor koji je uključivao znanstvenike i sveučilišne nastavnike iz različitih institucija: s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (Ivana Eterović, Tanja Kuštović), iz Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje (Mari-

jana Horvat), iz Istorijškoga instituta SANU u Beogradu (Neven Isailović), s Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu (Lejla Nakaš), iz Staroslavenskoga instituta (Kristian Paskojević, Marinka Šimić) te s Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Tuzli (Amira Turbić Hadžagić). Organizacijski odbor skupa činili su članovi s Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zadru (Gordana Čupković, Kristijan Juran) te iz Državnoga arhiva u Šibeniku (Nataša Mučalo, Draženka Požar Perković). Šibenski kraj, smješten na razmeđu prostiranja glagoljice i ćirilice te s bogatom tradicijom latinične

pismenosti, važan je izvor za istraživanje međusobnoga prožimanja različitih aspekata višepismene hrvatske kulture. Cilj ovoga skupa bio je dublje promišljanje, reinterpretacija i vrednovanje glagoljične i hrvatske ćirilične pisane baštine šibenskoga područja te naglašavanje važnosti njezine primjene, očuvanja i suvremenih oblika prijenosa kao bitnoga dijela kolektivnoga identiteta i kulturne memorije. Sam skup održan je u jednome danu, a bio je podijeljen na četiri sekcije s ukupno 17 izlaganja. Izlaganja su trajala po 15 minuta, a na kraju svake sekcije slijedila je i rasprava, također u trajanju od 15 minuta.

Plenarno izlaganje na skupu pod nazivom *Najstariji glagoljičko-ćirilički natpisi u kontekstu najstarije hrvatske pismenosti, s osobitim obzirom na Kninski natpis i Plastovski ulomak* održao je akademik Mateo ŽAGAR, čija su istraživanja i doprinos glagoljičnomu pismu iznimno priznati u znanstvenim krugovima.

Prvu sekciju, kojom je predsjedala Marijana HORVAT, otvorili su Ante JURČEVIĆ i Tomislav FABIJANIĆ s predavanjem *Arheološko-povijesni kontekst kninskog Kapitula*. Nakon njih uslijedilo je izlaganje Andree RADOŠEVIĆ *Homilije Bede Časnoga u dvama glagoljičnim fragmentima s otoka Prvića*. Treći referat u ovoj sekciji priredile su Tanja KUŠTOVIĆ i Marinka ŠIMIĆ – *Jezik Muke po Ivanu u Pariškom (Borislavićevu)*

zborniku Slave 73. Prvu sekciju zadržala je Lejla NAKAŠ predavanjem *Tekstološko istraživanje sačuvanih varijanata Varuhovog otkrivenja*.

U drugoj sekciji kojom je moderirala Lejla NAKAŠ imali smo prilike čuti više paleografskih izlaganja. Sekciju je otvorio Neven ISAILOVIĆ s izlaganjem *Ćirilična korespondencija između osmanskih namjesnika Hercegovine i mletačkih upravitelja Šibenika koncem 15. stoljeća*. Uslijedilo je predavanje Kristiana PASKOJEVIĆA *Paleografski presjek ćiriličkih akata Šibenskog zbornika*. Ivica VIGATO paleografski je opisao dva dokumenta iz druge polovice 17. st. u referatu *Jezične, grafetičke i stilske posebnosti dvaju hrvatskoćiriličnih tekstova iz fonda Mletački dragoman u Državnome arhivu u Zadru*. Posljednje izlaganje sekcije trebalo je biti *Prezimana od titula i počasnih naslova (naziva službe ili funkcije) u srednjovjekovnim bosanskim poveljama Amire TURBIĆ HADŽAGIĆ*, ali ono nije održano.

Treća sekcija, kojom je predsjedao Kristijan JURAN, otvorena je zajedničkim izlaganjem Vuka-Tadije BARBARIĆA i Marijane HORVAT pod naslovom *Banovčev Blagosov od polja i misalsko-lekcionarska tradicija zaklinjanja*. Uslijedilo je filološki orijentirano predavanje Ivane ETEROVIĆ *O jeziku hrvatskoglagoljskoga fragmenta br. II/21 iz Berčićeve zbirke*. Zanimljive informacije o životu hrvatskih glagoljaša iznijela je

Grozdana FRANOV-ŽIVKOVIĆ u referatu *Poslovne, kulturne i privatne veze glagoljaša šibenskog i zadarskog područja do sredine 19. st.* Treću sekciju zatvorio je Tomislav GALOVIĆ predavanjem *O rukopisu fra Bernardina Polonija „Glagoljica u Biskupiji Šibenskoj negda i danas“ (Šibenik, 1949. /1950.)*.

Posljednjom, četvrtom sekcijom, predsjedao je Ivica VIGATO. Ona je otvorena predavanjem Kristijana JURANA *Arhivske vijesti o šibensko-me glagoljaštvu u kasnome srednjem vijeku*. Uslijedilo je izlaganje Alena TOMIĆA *Odgojno-spoznajna uloga metafore svjetla u Babićevu djelu Cvit razlika mirisa duhovnog*. Josip MILETIĆ dotaknuo se glagoljične baštine kao potencijalnoga nastavnog metodičkoga alata u referatu *Pisana glagoljaška baština Šibensko-kninske županije kao potencijalni sadržaj projektne nastave*. Luka VELIĆ održao je lingvistički usmjerenom predavanjem *O nekim promjenskim značajkama »Šibenske molitve« s obzirom na današnje govore srednje i sjeverne Dalmacije*, a skup je zatvorila Gordana ČUPKOVIĆ još jednom paleografskom temom – *Paleografske i grafijske osobitosti ćiriličkih isprava iz fondova šibenske biskupije*.

Uz završne riječi, na kraju skupa održano je i predstavljanje šestoga sveska *Biblioteke Demographica et glagolitica Sibenicensia*. Riječ je o

znanstvenoj monografiji *Stanovništvo otoka Krapnja prema matičnim knjigama i drugim povijesnim vrelima od 1630. do 1714. godine*, koju su 2023. godine u izdanju Državnoga arhiva u Šibeniku priredili Kristijan JURAN i Gabrijela ČEPO.

Skup o glagoljičnoj i ćiriličnoj baštini u Šibeniku iznimno je važan i uspješan događaj za proučavanje i valorizaciju hrvatske kulturne baštine. Okupljanje istaknutih stručnjaka i znanstvenika iz zemlje i inozemstva omogućilo je intenzivnu razmjenu znanja, ideja i perspektiva, što je dovelo do obogaćivanja razumijevanja i tumačenja šibenske dionice glagoljične i hrvatske ćirilične pismenosti.

Izlaganja sudionika na tematskim panelima pružila su dragocjene uvide u jezične, paleografske, poetičke i povijesne osobitosti glagoljičnih i ćiriličnih spomenika šibenskoga kraja. Tijekom rasprava sudionici su istaknuli važnost daljnjega istraživanja i promocije ovih vrijednih artefakata kako bi se očuvala njihova kulturna i znanstvena vrijednost te prenijela na buduće generacije.

Ovaj uspješno održan skup u Šibeniku korak je naprijed u proučavanju i valorizaciji glagoljične i ćirilične baštine te je dao snažan poticaj daljnjemu istraživanju i promociji bogate pisane povijesti Hrvatske.

Kristian PASKOJEVIĆ